

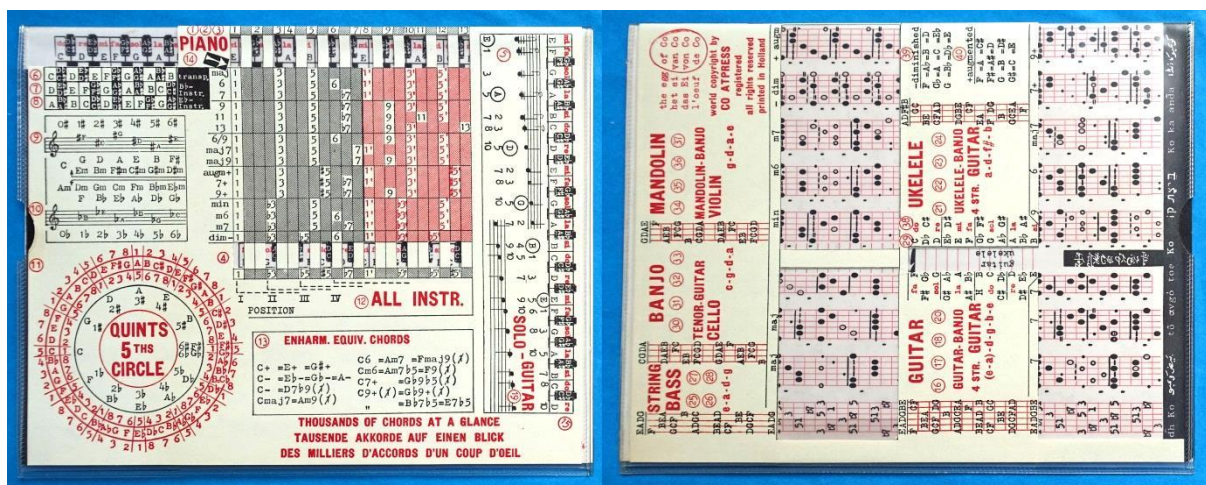
Het Ei van Co(lumbus)

Een beetje Nederlands

Bij het lezen en het artikel "*Het ei van Columbus of misschien toch niet?*" van **Chris Hakkaart** in MIR 90, ging bij mij een belletje rinkelen. Chris vertelde dat naast zijn ontdekking van Amerika, het spreekwoordelijke "*Het Ei van Columbus*" onjuist aan Italiaan **Christoffel Columbus** is toegeschreven. Deze anekdote hoort bij een andere Italiaan, de historicus **Girolamo Benzoni**. Maar er is ook een Nederlands verwijzing aan dit spreekwoord toe te schrijven!

Wie kent het kluchtige personage **Co Lumbus** niet van **André van Duin** van de gelijknamige TV show uit de negentig jaren. Maar toen ik het verhaal van Chris las, dacht ik aan Het Ei van Nederlander **Co Atpress**.

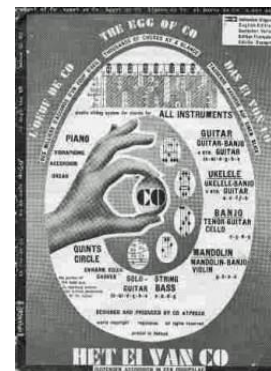

Figuur 1: Vroeg 1956 papier versie van de muzikale schuifkaart: *Het Ei van Co*

Deze 17½ x 14 cm papier schuifkaart werd in een plastic hoesje ingepakt. Een half een eeuw geleden werd deze Akkoordenschuifstelsel in eigen beheer door de uitvinder uitgebracht. Het was een onmisbaar hulpmiddel voor ieder serieuze muzikant. Latere versies waren van een iets groter formaat: 19 x 15 cm en volledig van plastic gemaakt. Met deze ingenieuze schuifkaart kon een muzikant in één opslag alle gebruikte akkoorden in 17 toonsoorten aflezen voor:

- elk akkoord van alle typen toetsenboorden – m.a.w. keyboard, piano, orgel, accordeon, vibrafoon, enzovoorts
- elk akkoord van alle typen snaarinstrumenten – m.a.w. gitaar, banjo, ukelele, mandoline, enzovoorts

Bovendien bevatte het schuifkaartsysteem allerlei informatie over majeur- en mineurtoonladers en kwintencirkel. Het valt buiten de gering muzikaal kennis van de auteur om het gebruik volledig uit te leggen maar het is misschien voldoende om aan te geven dat de schuifkaart kwam met een 27 bladzijde tellende gebruiksaanwijzing. Naast de Nederlandse handleiding waren ook Engels, Duits, Frans en Spaanse versies uitgebracht.

Figuur 2: Handleiding

Wie was Co Atpress?

In werkelijkheid was Co Atpress het pseudoniem van een bekende talentvolle Haagse muzikant: **Kees Jasperse**. Hij was lid van de oudste nog bestaande jazzclub van Nederland: *Haagse Jazz Club*. Bovendien speelde hij als basgitarist in drie zeer beroemd Nederlandse bands: *Down Town Jazz Band*, *Dixieland Pipers* en *Dutch Swing College Band*. Helaas is er maar weinig over het levensverhaal van de uitvinder bekend.

Gelukkig kan ik iets meer over zijn internationaal erkende musicaluitvinding vertellen. In 1956 werd een auteursrecht met nummer 308/1429 voor "The Egg of Co" aan **Kornelis Piet Hendrik Jasperse** verleend. Vier jaar later kreeg hij nog een Amerikaans auteursrecht, met nummer 17284, voor hetzelfde muzikale schuifkaart. In de volgende decennia nam de vraag naar de akkoordenschuifkaart niet af. In 1984 bijvoorbeeld, zond de Nederlandse Omroep in samenwerking met TELEAC¹ een "Lets Swing" cursus uit om jazz te leren spelen. *Het Ei van Co* was een onderdeel van de

Figuur 3: Het beeldmerk van Teleac

aanbevolen cursus materiaal.

Het Ei van Columbus

Deze bekende spreuk is de spreekwoordelijke uitdrukking voor een eenvoudig oplossing van een ogenschijnlijk moeilijk oplosbaar kwestie. Daarom is dit artikel een terecht knipoog naar Co Atpress en zijn schuifkaartoplossing, waarmee de moeilijke akkoordproblemen op zo eenvoudige wijze werden opgelost.

Het Ei van Co

¹ een porte-manteau voor *Televisie Academie*.